

به نام خدا

یادگیری مشارکتی و فعال در دوره ابتدایی

مولفان :

بهرروز علمی مریان

مریم جان آقایی طولارودی

قربانعلی گنجی زاده

ناصر شیرازی

لیلا محمدی نژاد طولارود

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۳)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه: علمی مریان، بهروز، ۱۳۶۳
عنوان و نام پدیدآور: یادگیری مشارکتی و فعال در دوره ابتدایی / مولفان بهروز علمی مریان، مریم جان آقایی
طولارودی، قربانعلی گنجی زاده، ناصر شیرازی، لیلا محمدی نژاد طولارود.
مشخصات نشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری: ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۹۷۴-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: دوره ابتدایی - یادگیری مشارکتی و فعال

شناسه افزوده: جان آقایی طولارودی، مریم، ۱۳۶۷

شناسه افزوده: گنجی زاده، قربانعلی، ۱۳۴۰

شناسه افزوده: شیرازی، ناصر، ۱۳۵۹

شناسه افزوده: محمدی نژاد طولارود، لیلا، ۱۳۶۰

رده بندی کنگره: PN۲۱۸۰

رده بندی دیویی: ۸۰۹/۲۴۱

شماره کتابشناسی ملی: ۹۴۹۳۸۹۲

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

نام کتاب: یادگیری مشارکتی و فعال در دوره ابتدایی
مولفان: بهروز علمی مریان - مریم جان آقایی طولارودی - قربانعلی گنجی زاده

ناصر شیرازی - لیلا محمدی نژاد طولارود

ناشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)

صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۳

چاپ: زبرجد

قیمت: تومان

فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان:

<https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۹۷۴-۹

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵

www.chaponashr.ir

انتشارات ارسطو

چاپ و نشر ارسطو
Chaponashr.ir

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول.....	۷
آموزش و یادگیری.....	۷
پرداختن به سبک های مختلف یادگیری از طریق تکنیک های فعال	۱۰
تقویت مشارکت دانش آموزان در محیط های یادگیری فعال	۱۳
راهبردهای ادغام یادگیری فعال در برنامه های درسی موجود.....	۱۶
فصل دوم.....	۱۹
شروع: آماده شدن برای یادگیری فعال.....	۱۹
ایجاد یک محیط یادگیری مثبت.....	۱۹
تنظیم اهداف یادگیری واضح برای جلسات یادگیری فعال.....	۲۲
شناسایی فعالیت های یادگیری فعال مناسب برای کلاس درس.....	۲۵
انتخاب و تطبیق فعالیت ها برای گروه های مختلف یادگیرنده.....	۲۷
استفاده از فناوری برای تقویت یادگیری فعال.....	۳۰
نقش ارزشیابی در یادگیری فعال.....	۳۴
توانمندسازی دانش آموزان برای به دست گرفتن مالکیت یادگیری خود.....	۳۶
فصل سوم.....	۴۱
تسهیل یادگیری فعال: تکنیک هایی برای موفقیت.....	۴۱
اجرای استراتژی های یادگیری مشارکتی.....	۴۱
ترکیب نقش آفرینی و شبیه سازی برای درک عمیق تر.....	۴۴

درگیر کردن دانش آموزان از طریق یادگیری مبتنی بر مشکل	۴۷
تقویت تفکر انتقادی با مطالعات موردی و بحث	۴۹
استفاده از رویکردهای کلاس درس معکوس برای یادگیری تعاملی	۵۲
استفاده از طوفان فکری و نقشه برداری ذهنی برای تحریک خلاقیت	۵۷
فصل چهارم	۶۱
یادگیری فعال در موضوعات STEM	۶۱
تجربیات عملی آزمایشگاهی برای تقویت مفاهیم	۶۱
تشویق یادگیری مبتنی بر تحقیق در کلاس های درس علوم	۶۴
بازی های ریاضی و فعالیت های تعاملی برای درک مفهومی	۶۷
کاربرد یادگیری فعال در آموزش مهندسی و فناوری	۷۰
تقویت ارتباطات علمی از طریق پروژه های گروهی	۷۲
استفاده از تظاهرات و تظاهرکنندگان برای جذب فراگیران	۷۵
تکنیک های ابتکاری برای آموزش برنامه نویسی کامپیوتر	۷۸
فصل پنجم	۸۱
یادگیری فعال در علوم انسانی و اجتماعی	۸۱
سمینارهای سقراطی و بحث های فلسفی در کلاس های علوم انسانی	۸۱
کاوش در تاریخ از طریق نقش آفرینی و بازسازی های تاریخی	۸۴
تحلیل ادبیات با راهبردهای خواندن تعاملی	۸۶
جغرافیای تعاملی و فعالیت های نقشه برداری	۸۹
تکنیک های یادگیری فعال برای پرورش آگاهی فرهنگی	۹۲
تمرین های همدلی در علوم اجتماعی	۹۵

استفاده از هنرهای تجسمی و نمایشی برای یادگیری فعال.....	۹۸
فصل ششم.....	۱۰۳
یادگیری فعال در فراگیری زبان.....	۱۰۳
تکنیک های فراگیر زبان و آزمایشگاه های زبان.....	۱۰۳
بازی های تعاملی زبان و حلقه های مکالمه.....	۱۰۶
نوشتن خلاق و داستان سرایی برای تسلط به زبان.....	۱۱۰
استفاده از نمایشنامه و نقش آفرینی برای تقویت مهارت های زبانی.....	۱۱۲
نقش موسیقی و آهنگ در یادگیری زبان.....	۱۱۵
فصل هفتم.....	۱۱۹
یادگیری فعال و آموزش فراگیر.....	۱۱۹
ایجاد محیط های یادگیری فراگیر با تکنیک های فعال.....	۱۱۹
انطباق یادگیری فعال برای دانش آموزان دارای معلولیت.....	۱۲۲
جذب زبان آموزان انگلیسی از طریق فعالیت های چندوجهی.....	۱۲۵
ترویج برابری و تنوع جنسیتی در یادگیری فعال.....	۱۲۷
منابع.....	۱۳۱

فصل اول

آموزش و یادگیری

یادگیری فعال به دلیل پتانسیل آن برای افزایش مشارکت دانش‌آموز، تفکر انتقادی و نتایج کلی یادگیری در محیط‌های آموزشی به رسمیت شناخته شده است. با این حال، اجرای رویکردهای یادگیری فعال نیز چالش‌های خاصی را ارائه می‌دهد. این بخش به بررسی مزایا و چالش‌های مرتبط با اجرای یادگیری فعال در کلاس می‌پردازد.

یکی از مزایای کلیدی یادگیری فعال، توانایی آن در ارتقاء سطوح عمیق‌تر تعامل در بین دانش‌آموزان است. فعالیت‌های یادگیری فعال، مانند بحث‌های گروهی، تکالیف حل مسئله و آزمایش‌های عملی، دانش‌آموزان را ملزم به مشارکت فعال و تعامل با موضوع می‌کند (فریمن و همکاران، ۲۰۱۴، ص. ۸۴۱). این تعامل باعث ایجاد تجربه یادگیری فراگیرتر و پویاتر می‌شود و به دانش‌آموزان اجازه می‌دهد مفاهیم نظری را با برنامه‌های کاربردی دنیای واقعی مرتبط کنند.

علاوه بر این، یادگیری فعال، تفکر انتقادی و مهارت‌های شناختی درجه بالاتر را تشویق می‌کند. از طریق فعالیت‌های یادگیری فعال، دانش‌آموزان برای تجزیه و تحلیل، ارزیابی و به کارگیری دانش خود در موقعیت‌های بدیع و پیچیده به چالش کشیده می‌شوند. این فرآیند توانایی آنها را برای تفکر انتقادی، حل مشکلات و تصمیم‌گیری آگاهانه

افزایش می دهد (مایکل^۱، ۲۰۰۶، ص ۴۲). با درگیر شدن فعالانه با محتوا، دانش آموزان درک عمیق تری از موضوع پیدا می کنند و در انتقال دانش خود به زمینه های مختلف مهارت بیشتری پیدا می کنند.

یادگیری فعال همچنین از توسعه مهارت های مهم بین فردی و همکاری پشتیبانی می کند. فعالیت های مشترک، مانند پروژه های گروهی و بحث های همتا، ارتباطات مؤثر، کار گروهی و توانایی کار مشترک در جهت یک هدف مشترک را ارتقا می دهند (جانسون و همکاران، ۲۰۱۴، ص ۲۱۵). این مهارت ها برای موفقیت در محیط کار مدرن، جایی که کار تیمی و همکاری مؤثر بسیار ارزشمند است، ضروری هستند.

علاوه بر این مزایا، یادگیری فعال می تواند انگیزه و رضایت دانش آموزان را افزایش دهد. محیط های یادگیری فعال اغلب فرصت هایی را برای استقلال و انتخاب دانش آموز فراهم می کنند و به یادگیرندگان این امکان را می دهند که بر تجربیات یادگیری خود احساس کنترل داشته باشند (رایان و دسی، ۲۰۱۷، ص. ۱۵۷). این استقلال و احساس مالکیت می تواند انگیزه و علاقه درونی دانش آموز را به موضوع موضوع افزایش دهد و منجر به تجربه یادگیری مثبت و لذت بخش تر شود.

علیرغم مزایای متعدد، اجرای رویکردهای یادگیری فعال نیز می تواند چالش هایی را برای مربیان ایجاد کند. یکی از چالش های رایج نیاز به برنامه ریزی دقیق و طراحی آموزشی است. یادگیری فعال مستلزم آماده سازی متفکرانه است تا اطمینان حاصل شود که فعالیت ها با اهداف یادگیری همسو هستند، مشارکت معنادار را ارتقا می دهند و داربست مناسب برای دانش آموزان فراهم می کنند (پرینس، ۲۰۰۴، ص ۲۳۲). مربیان باید زمان و تلاش خود را برای طراحی و ساختاردهی فعالیت هایی سرمایه گذاری کنند که به طور مؤثر استراتژی های یادگیری فعال را با برنامه درسی ادغام کند.

چالش دیگر مدیریت زمان و تدارکات کلاس درس است. یادگیری فعال اغلب شامل کار گروهی، بحث، و فعالیت های عملی است که نیاز به تخصیص زمان کافی و سازماندهی

کلاس دارد. ایجاد تعادل بین نیاز به تعامل فعال با پوشش محتوا در زمان محدود کلاس می تواند چالش مهمی برای مربیان باشد (برام^۱، ۲۰۱۶، ص. ۱۶). مدیریت زمان موثر و استراتژی‌های آموزشی برای به حداکثر رساندن مزایای یادگیری فعال و حصول اطمینان از اینکه محتوای ضروری به اندازه کافی مورد توجه قرار می‌گیرد، حیاتی است.

علاوه بر این، اجرای یادگیری فعال ممکن است نیاز به تغییر در نقش‌های سنتی مربیان و دانش‌آموزان داشته باشد. در محیط‌های یادگیری فعال، مربیان اغلب به‌عنوان تسهیل‌کننده یا راهنما عمل می‌کنند تا تنها منتشرکننده دانش (بارکلی^۲ و همکاران، ۲۰۱۴، ص. ۸۷). این تغییر مستلزم آن است که مربیان رویکردهای آموزشی خود را تطبیق دهند، استقلال دانش‌آموز را تقویت کنند، و در حین هدایت دانش‌آموزان در مسیر یادگیری خود، راهنمایی و پشتیبانی ارائه دهند.

چالش دیگر، مقاومت بالقوه دانش‌آموزانی است که به شکل‌های منفعلانه‌تر و سنتی‌تر آموزش عادت کرده‌اند. برخی از دانش‌آموزان ممکن است در ابتدا فعالیت‌های یادگیری فعال را ناآشنا یا ناراحت‌کننده بدانند، به‌ویژه اگر اصولاً تدریس مبتنی بر سخنرانی را تجربه کرده باشند (فلدر و برنت^۳، ۲۰۱۶، ص. ۵۴). مربیان باید توضیحات روشنی از هدف و مزایای یادگیری فعال ارائه دهند و یک محیط یادگیری حمایتی ایجاد کنند تا انتقال دانش‌آموزان به نقش فعال‌تر در یادگیری را تسهیل کنند.

اجرای یادگیری فعال در کلاس درس مزایای مختلفی از جمله افزایش مشارکت، تفکر انتقادی، مهارت‌های همکاری و رضایت دانش‌آموز را ارائه می‌دهد. با این حال، چالش‌هایی مانند طراحی آموزشی، مدیریت زمان، تغییر نقش برای مربیان و مقاومت بالقوه دانش‌آموزان را نیز به همراه دارد. با پرداختن به این چالش‌ها و بهره‌گیری از مزایای یادگیری فعال، مربیان می‌توانند محیط‌های یادگیری پویا و دانش‌آموز محور ایجاد

1- Brame
2- Barclay
3- Felder & Brent